

Putovanje članova udruge „Hrvatski računovođa“ u Tursku

ISTANBUL | ANKARA | KAPADOKIJA | KONYA | ANTALYA

Ovom su zanimljivom turom kroz Tursku od 30. travnja do 7. svibnja 2011. članovi udruge „Hrvatski računovođa“ prošli labirintom povijesti i upoznali kulturu i tradiciju ove čudesne zemlje. Doista nas je očarao nenadmašni Istanbul – tajanstven, živahan i opojan most između Orijenta i Zapada u kojem se miješa staro i novo. Upoznali smo korijene antičke kulture zapadne Anatolije (Ankara, Kapadokija, Konya) i uživali u fascinirajućim krajolicima koji su nas zaista ostavili bez daha.

Republika Turska je euroazijska država smještena u jugoistočnoj Europi i jugozapadnom dijelu Azije te se zemljopisno proteže na dva kontinenta. Anatolija, azijski dio države, zauzima oko 97% površine Turske, a europski dio koji se nalazi u istočnoj Tračkoj zauzima oko 3% površine države. Europski i azijski dio Turske dijeli Mramorno more te tjesnaci Bospor i Dardaneli.

Zbog položaja države na dva kontinenta, turska kultura je jedinstven spoj istočnjačkih i zapadnjačkih običaja i tradicija. Položaj zemlje između Europe na zapadu, središnje Azije na istoku, Rusije na sjeveru i Bliskog istoka na jugu dao je Turskoj i veliku stratešku važnost.

Turska je demokratska, sekularna, unitarna, ustavna republika čiji je politički sustav 1923. utemeljio Mustafa Kemal Atatürk, nakon propasti

Osmanskog Carstva poslije Prvog svjetskog rata. Nakon oslobođenja Turske od kolonijalnih sila, 24. srpnja 1923. uspostavljene su današnje granice Turske, a Mustafa Kemal je 29. listopada 1923. proglasio republiku. Za vrijeme svoga mandata Mustafa Kemal pokrenuo je niz političkih i društvenih reformi diljem zemlje, koje su pretvorili Tursku u modernu, sekularnu i europski orijentiranu državu. Smjernice njegove politike danas se nazivaju kemalizmom. Između ostalog, 1922. ukinut je sultanat, a 1924. i kalifat. Iste je godine ukinut šerijatski zakon, a 1925. provedena je odjevna reforma kojom je zabranjen fes (tradicionalno tursko muško pokrivalo za glavu) te veo za žene, a uvedeno je skupno obrazovanje za oba spola. Godine 1926. islamski kalendar zamijenjen je gregorijanskim, a uveden je i metrički sustav.

Sljedećih je godina cijeli pravosudni sustav promijenjen po uzoru na europske zemlje. Uvedena je monogamija, a 1928. provodi se sekularizacija i reforma pisma u kojoj je arapsko pismo zamijenjeno latinicom. Ovim je reformama 1930. uvedeno pravo glasa ženama, a od 1934. daje im se i pravo sudjelovanja na izborima. Provedena je i reforma imena građana u kojoj su svima dodijeljena prezimena. Turski parlament je Mustafi Kemalu dodijelio prezime „Atatürk“ (*otac Turaka*) koje je proglašeno posebnim prezimenom kojeg je nosio samo on. Nakon

Ispred Mauzoleja "Oca nacije" Mustafe Kemala Atatürka

Atatürkove smrti 1938., predsjednik Turske je postao njegov bliski suradnik İsmet İnönü koji je nastavio modernizaciju Turske, a na vanjskopolitičkom planu pokušao je održati neutralnost. Od tada se politi-

Područje Kapadokije sa vilinskim dimnjacima" u pozadini

ka države počela okretati zapadu, tako da je Turska danas članica mnogih zapadnih organizacija kao što su Vijeće Europe, NATO, OECD i OSCE. Turska je 2005. počela pregovore za članstvo u Europskoj uniji. Istodobno država održava i pojačava svoje političke i gospodarske odnose s istočnjačkim zemljama.

Turska danas ima preko 80 mil stanovnika. Nacionalni i jedini službeni jezik Turske je turski jezik, koji je materinski jezik za preko 80% stanovništva zemlje. Islam je religija s najviše sljedbenika u Turskoj, u kojoj se oko 99% stanovništva izjašnjava kao muslimani. Jednako tako u Turskoj živi i oko 125 tisuća kršćana i 23 tisuće židova.

Istanbul (nekoć znan kao Carigrad i Konstantinopol) prvo je odredište našeg putovanja. Najveći je grad u Turskoj s oko 18 mil stanovnika i jedini grad na svijetu koji se prostire na dva kontinenta. Nekad je bio prijestolnicom triju velikih carstava – rimskog, bizantskog i otomanskog, a utjecaj ovih kultura i civilizacija osjeća se na svakome koraku počevši od simbola Istanbula – muzeja Hagie Sofie, Plave džamije, Topkapi palače, bazara ili večernjih „gužvi“ u Taksim. Muzej Hagie Sofia od 1935. ima povijesnu funkciju nakon što je 916 godina bila crkva i 481 godinu džamija i jedan je od najznačajnijih spomenika povijesti arhitekture. Nadalje, Plava džamija zauzima posebno mjesto u otomanskim građevinama sagrađenim na Trgu Sultanahmet. Krasi ju 6 elegantnih minareta, sagrađena je u 17. stoljeću i smatra se najljepšom džamijom u Istanbulu. Topkapi palača koja je danas muzej, veličanstvena je palača otomanskih sultana koja je korištena kao upravni centar otomanskog carstva i rezidencija otomanskih sultana.

Vožnja brodom po Bosporu s pogledom na drvene vile, palače i mostove bila je poseban je doživljaj, kao i pogled na Istanbul s morske strane uz prisjećanje na dijelove turskih serija koje smo pratili na TV-u.

Već nakon dva dana našli smo se u Ankari, glavnom gradu Turske. Posjet Mauzoleju prvoga turskog predsjednika, „oca nacije“ Mustafa Kemal Atatürka ostat će i nama u sjećanju, kao i razgled Muzeja

anatolijskih civilizacija. Nastavak putovanja vodio nas je prema unutrašnjosti Turske, u Kapadokiju. To je područje pod zaštitom UNESCO-a u kojem su tijekom milijuna godina vjetar i kiša modelirali tlo u nebrojene neobične formacije stupova, piramida i stožaca, poznate i kao „vilinski dimnjaci“. Razgledanje ove mistične doline, gradova smještenih u stijenama i provlačenje podzemnim gradovima koje su sagradili starosjedioci u potrazi za skloništem od brojnih osvajača koji su prolazili tim područjem poseban je doživljaj i iznenađenje za sve.

Nastavkom putovanja kroz regiju središnje Anatolije uživali smo u krajolicima i pogledu na planine koje dosežu i do 3.900 metara. Kratkim zadržavanjem u gradu Konya imali smo priliku pogledati

Vožnja Bosporom – u pozadini vile iz aktualnih serija

mauzolej i džamije Mevlana Jalal Al-Din Rumi. Naše je sljedeće odredište Antalija u Sredozemnoj regiji Turske. Susret s modernim gadom na Sredozemnom moru te stotine kilometara turističkih naselja koja su popularna ljetovališta mnogih turista iz cijeloga svijeta samo je još jedna potvrda raznolikosti koje smo upoznali u Turskoj.

Vjerujem da dijelite moje mišljenje kako smo ovim putovanjem doživjeli magiju Turske koju nikada nećemo zaboraviti, a putovanje je i ove godine proteklo u ugodnom druženju te upoznavanju zemlje, običaja i života u Turskoj. No već sada se veselimo i u traženju smo novih, lijepih i zanimljivih destinacija koje još nismo vidjeli, a koje ćemo, nadamo se, već sljedeće godine zajedno posjetiti.

Priredila: mr. sc. Ljerka MARKOTA

U vrtu Hagia Sofije – pozadina Plava džamija